

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Cdi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

Arta supremă a profesorului este de a trezi bucuria exprimării
creatoare și bucuria cunoașterii.

A. Cisteian

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII
a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia , Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009
Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101
Web: www.ccdab.ro,
E-mail: ccdab@yahoo.com

Director redactor șef:

Prof. Deák – Székely Szilárd Levente

Responsabil de număr: prof. Munteanu Maria

Redactori: prof. Comaniciu Cristina, prof. Jude Laurențiu, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica

Colaboratori: lector univ. dr. Scheau Ioan

Tehnoredactare: aj. analist programator Popa Ioan

Corectura: Prof. Nandrea Maria, prof. Bazilescu Sebastian

© **Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.**

SUMAR

- Proiect educativ „Ne pregătim pentru sărbătorile de iarnă împreună”- *prof. înv. primar Drăghici Maria Gheorghina, prof. Belașcu Anca* 3
- Istoria orașului Alba Iulia reflectată în manualele de istorie de gimnaziu – *prof. Teompa Aviu Ștefan* 5
- Rolul factorilor educativi în prevenirea și combaterea violenței în școală și familie – *prof. psih. Croitoru Felicia* 8
- Învățarea prin cooperare, factor de progres al învățării școlare – *prof. înv. primar Gligor Dana* 13
- Proiect didactic „Focul – prieten sau dușman” – *prof. Șchiop Aurelia, prof. Pleșa Horea* 15
- Demersul didactic „Toamnă harnică și de poame darnică” – *prof. înv. preșcolar Coman Maria Floare* 18
- Colaborarea școală – familie factor important în procesul de educație – *prof. înv. primar Oneț Ana Maria* 22
- Studiu de caz: motivație și stimulare – *prof. înv. preșcolar Decean Ioana Delia* 23
- Proiectarea și organizarea excursiei tematice – *prof. înv. primar Suciu Doina* 25
- Rolul educației ecologice în formarea unor atitudini și deprinderi la elevii din gimnaziu – *prof. Pașca Adriana* 27

PROIECT EDUCATIV

Școala Gimnazială „Ion Agârbiceanu” Alba Iulia

I. Denumirea proiectului

Titlul: *Ne pregătim pentru sărbătorile de iarnă împreună!*

Domeniul și tipul de educație: estetic, civic, literar

Tipul proiectului: local

II. Aplicantul: coala Gimnazială „Ion Agârbiceanu” Alba Iulia

Membrii echipei: **Drăghici Maria Gheorghina**

Belașcu Anca – profesor limba engleză

Beneficiari: clasa a II-a A

Durata: 29.XI. 2012- 21.XII. 2012

III. Argument : Cultivarea interesului și dragostei pentru organizarea și desfășurarea unor activități plăcute elevilor cu ocazia sărbătoririi unor evenimente, stabilirea de relații de prietenie între elevi-colegi de clasă și de școală, întărirea relațiilor de colaborare între profesori și părinți.

IV. Descrierea proiectului:

- Organizarea unor activități plăcute cu ocazia sărbătorilor de Crăciun
- Formarea deprinderilor de colaborare între elevi
- Educarea sentimentelor de prietenie
- Consolidarea relațiilor profesor-părinte
- Cultivarea potențialului creator al elevilor
- Dezvoltarea dragostei pentru frumos și a respectului pentru tot ceea ce ne înconjoară.
- Sporirea bunătații, a păcii având în vedere că Sărbătoarea Crăciunului este o sărbătoare a păcii și a bunăvoinței.

Obiective: Prin realizarea acestui proiect elevii vor fi capabili:

- Să colaboreze între ei în vederea desfășurării unor activități de calitate
- Să realizeze desene legate de sărbătorile Crăciunului
- Să realizeze podoabe pentru pomul de Crăciun
- Să realizeze desene care să ilustreze bradul de Crăciun, obiceiuri de iarnă.
- Să realizeze felicitări
- Să rețină conținutul legendei referitoare la Moș Nicolae
- Să rețină amănunte despre semnificația Crăciunului
- Să prezinte un program scurt de colinde în fața părinților-în română și engleză
- Să realizeze o expoziție cu lucrările confecționate.
- Să conștientizeze importanța colaborării dintre ei.

Resurse umane:

I. Învățătoarea, elevi, profesori, părinți, directori

Resurse materiale: podoabe, felicitări, desene, ornamente pentru clasă, diplome pentru elevii premiați.

Resurse financiare: contribuții ale elevilor.

Activități

- Realizarea unor podoabe pentru pomul de Crăciun în cadrul orelor de abilități practice și educație plastică

- Învățarea unor colinzi
- Audierea legendei lui Moș Nicolae
- Participarea la concursul realizat în cadrul atelierului creativ din Alba Mall – Felicitare pentru Moș Nicolae.
- Confectionarea de felicitări, realizarea unor desene pe această temă
- Expoziție-desene, felicitări, podoabe brad.

Evaluare

- Aprecieri asupra modului de desfășurare
- Prezentarea expoziției realizate
- Premiera celor mai frumoase lucrări.

Graficul activităților 29.XI. 2012- 21.XII. 2012

Denumire activitate	Locul de desfășurare	Responsabil
Elaborarea proiectului - familiarizarea elevilor si a celorlalți parteneri cu programul activităților.	II A	Drăghici Maria Belașcu Anca
Descoperim Crăciunul	Elaborare proiect	Drăghici Maria Belașcu Anca
Legendele Sf. Nicolae - audierea acestora, prezentare de imagini - realizarea felicitărilor pentru concursul – Felicitare pentru Moș Nicolae	Atelierul de creație Alba Mall	Belașcu Anca Drăghici Maria
Pregătiri pentru împodobirea bradului împreună - realizare de podoabe pentru pom - așezarea lor pe brad	Sala de clasă II A	Drăghici Maria
Târgul de Crăciun –eveniment caritabil și cu vânzare	Etajul I-coridor	Belașcu Anca
Se apropie Crăciunul - învățarea unor colinzi - realizare de desene și felicitări	Sala de clasă a II-a A	Belșacu Anca Drăghici Maria
Podoabe brad, felicitări, desene	Sala de clasă	Drăghici Maria Belașcu Anca
Expoziție-lucrările realizate	coala Gimnazială „Ion Agârbiceanu” Alba Iulia	Drăghici Maria Belșacu Anca
Vine, vine Moș Crăciun - scurt program de colinde dedicat Crăciunului - oferirea de felicitări părinților - oferirea de cadouri elevilor - prezentarea expoziției părinților și cadrelor didactice	Sala de clasă II A Sala profesorală	Drăghici Maria Belșacu Anca

Concluzii

Toate activitățile și acțiunile din acest proiect permit nu doar o îmbogățire a cunoștințelor elevilor ci și o creștere a interesului pentru tradițiile poporului roman.

Bibliografie

Ursula Barff, Inge Burkhardt, Jutta Maier “Enciclopedie-Carte de construit pentru copii“

ISTORIA ORAȘULUI ALBA IULIA REFLECTATĂ ÎN MANUALELE DE ISTORIE DE GIMNAZIU

*Prof. Teompa Aviu Ștefan, Colegiul
Tehnic „Dorin Pavel” Alba Iulia*

Învățământul istoric are sarcina să asigure realizarea obiectivelor și standardelor educaționale contemporane. Educația istorică reprezintă unul din cele mai importante și actuale aspecte care contribuie la formarea cetățeanului democratic.

Istoria, e cea care ne așează pe noi ca nație și popor într-un context global. Cunoscând-o vom ști și înțelege specificul nostru, cu toate valențele sale.

În zilele noastre când curentul globalizării e tot mai puternic, necunoașterea istoriei, poate determina înstrăinarea individului de locul natal, de țara mamă, până la pierderea identității naționale.

Studierea evoluției istorice are un parcurs bine definit, de la nivel local și național spre cel european și universal. În ultimul timp, în abordarea istoriei accentul a fost pus spre o abordare europeană, universală, de cele mai multe ori istoria națională este înglobată în cea europeană și universală. În acest demers, perspectiva abordării istoriei locale este neglijată, vizându-se o tratare superficială a elementului local, rezumat la vizitarea unui monument sau a unui muzeu de istorie.

Există însă și locuri, precum Alba Iulia, încărcate de istorie locală transpusă în perspectiva importanței la fireasca conexiune națională. Istoria multimilenară a orașului de pe malul Mureșului se confundă de multe ori cu cele mai importante momente de istorie națională.

Orașul „*cel mai istoric al poporului român*”¹ are o semnificație simbolică, prefigurând locul de împlinire a destinului istoric, o istorie unică în care poporul român își regăsește firul roșu al existenței sale.

Oraș modern, păstrând însă cu venerație vechile și valoroasele monumente istorice, rămânând, în continuare una dintre cele mai vizitate centre de viață culturală și civilizație românească, Alba Iulia se regăsește totodată și în manualele de istorie.

Referirile ce vor urma se vor rezuma la instrumentarea istoriei orașului Alba Iulia ce se regăsesc în manualele de istorie de gimnaziu.

Astfel, manualul de clasa a VI – a Editura Corint, având ca autori pe Andrei Pippidi, Monica Dvorski și Ioan Grosu, la lecția „Sat și oraș medieval”, sub forma unui studiu de caz, Alba Iulia tratează amplu istoria acestei așezări. Este amintit faptul că a fost construită pe ruinele vechiului oraș roman Apulum, iar în evul mediu, orașul a devenit centrul unei formațiuni politice, devenite voievodat. Aceiași sursă amintește că în interiorul zidurilor de apărare se afla reședința voievodului și o biserică circulară din secolele IX-X, după modelul bisericilor bizantine. Așezarea se numea Cetatea Albă, datorită pietrei de construcții din vechiul oraș roman. Slavii o numeau Bălgrad, iar denumirea de Alba Iulia se regăsește în documentele latine².

În secolele X-XI, Alba Iulia a fost cea mai importantă așezare din Transilvania, iar maghiarii au construit o impunătoare episcopie catolică.

Dezvoltarea economică a fost stagnată de atacul tătarilor din 1241. Acest moment este relatat într-un mod sinistru de călugărul Rogerius în lucrarea *Carmen miserabile*, arătând că: ”În orașul Alba nu au mai rămas numai zidurile bisericilor și casele dărâmate, stropite cu sânge, iar în tot orașul distrus se văd o mulțime de cranii și oasele celor uciși.”³

Episcopia din Alba Iulia prin numeroase donații regale și nobiliare, a cumpărărilor și schimburilor de moșii, a reușit să ajungă unul dintre cei mai mari feudali din Transilvania. Orașul avea să sufere și din cauza unor mișcări țărănești.

¹ Anghel, Gheorghe, Alba Iulia, Editura Sport Turism, București, 1987, p.6.

² Istorie, manual pentru clasa a VI – a, autori Andrei Pippidi, Monica Dvorski și Ioan Grosu, Editura Corint, București, p. 1998, p. 17.

³ Ibidem.

Orașul a fost și un important centru meșteșugăresc, meșteșugarii fiind organizați în bresle, organiza un târg săptămânal și avea dreptul de a bate monedă proprie⁴. Studiul de caz este însoțit și de o ilustrație a fațadei Catedralei romano-catolice.

O abordare amplă se regăsește și în manualul de istorie ce clasa a VIII – a. Astfel este amintită așezarea care nu avea terminația dava, Apulon.⁵ Este amintit castrul de la Apulum⁶, iar în timpul stăpânirii romane orașul Apulum are statut de colonia. Importanța așezării romane de la Apulum este reflectată prin castrul ce găzduia Legiunea a XIII – a Gemina⁷. După retragerea aureliană, continuitatea daco - romanilor este dovedită la Apulum de descoperirea unor morminte de inhumație datând din secolul IV.

Sub imperativul, un alt fel de istorie, la Apulum sunt atestate în secolul II existența unor mori de apă⁸.

În cadrul politicii de cruciadă antiotomană, voievodul Iancu de Hunedoara a purtat o bătălie la Sântimbru, lângă Alba Iulia, voievodul român fiind nepregătit este învins de turci⁹.

Manualul de istorie consemnează și tratatul de la Alba Iulia de la 20 mai 1595, când o delegație de boieri și principele Transilvaniei, Bathory semnează un act care consfințează statutul de vasalitate a lui Mihai Viteazul față de principele Transilvaniei și preponderența boierilor asupra domnului în Țara Românească. Acest tratat slăbea puterea domnitorului, dar pe lângă siguranța unui sprijin militar, avea și alte urmări pozitive pentru spațiul românesc, astfel ortodoxii din Transilvania își îmbunătățeau statutul politic și religios, prin subordonarea lor Mitropoliei Țării Românești¹⁰.

Studiu de caz Unirea Țărilor Române în timpul lui Mihai Viteazul amintește intrarea triumfală a domnului muntean, în Alba Iulia după victoria clară de la 28 octombrie 1599 de la Șelimbăr¹¹.

Făcând referire la viața culturală, Gabriel Bethlen. a înființat la Alba Iulia un colegiu reformat, despre care afirma că dorește să fie un „Heidelberg al Răsăritului”. Instrucțiunile date de el asigurau chiar „dreptul de școlarizare a fiilor iobagilor” înzestrați cu înclinație spre studiul științelor¹². La colegiul lui Bethlen a fost profesor pentru scurtă vreme marele poet Martin Opitz.

Transilvania cunoaște perioada iluministă a secolului al XVIII - lea, la Alba Iulia episcopul Batthyany construiește o splendidă bibliotecă.¹³

La Alba Iulia a fost tipărită cea mai însemnată carte românească din secolul XVII din Transilvania, Noul Testament de la Bălgrad, ieșit de sub tipar prin grija înțeleptului mitropolit Simion Ștefan¹⁴.

Arta ecleziastică este prezentă la Alba Iulia prin catedrala romano-catolică, construcție în stil romanic, informația fiind însoțită și de o ilustrație¹⁵.

Viața religioasă își găsește manifestarea prin Sinodul de la Alba Iulia din 1698, când mitropolitul Athanasie Anghel și un grup de 38 de protopopi au aderat la noua confesiune, care va purta numele de greco-catolică sau unită¹⁶.

⁴ Ibidem.

⁵ Istoria Românilor, manual pentru clasa a VIII –a, autori Liviu Lazăr și Viorel Lupu, Editura Teora, București, 2000, p.22.

⁶ Ibidem, p. 29

⁷ Istoria Românilor, manual pentru clasa a VIII –a, autori Sorin Oane și Maria Ochescu, Editura Humanitas, București, 2003, p. 26.

⁸ Ibidem, p15.

⁹ Istoria Românilor, manual pentru clasa a VIII –a, autori Liviu Lazăr și Viorel Lupu, Editura Teora, București, 2000, p.76.

¹⁰ Ibidem, p.80.

¹¹ Ibidem, p.81.

¹² Ibidem, p.97.

¹³ Istorie, manual pentru clasa a VI – a, autori Andrei Pippidi, Monica Dvorski și Ioan Grosu, Editura Corint, București, 1997, p.127.

¹⁴ Istoria Românilor, manual pentru clasa a VIII –a, autori Liviu Lazăr și Viorel Lupu, Editura Teora, București, p.97.

¹⁵ Ibidem, P.99.

¹⁶ Ibidem, p.105.

Răscoala lui Horea Cloșca și Crișan formează obiectul unui studiu de caz. Momentul culminant al acțiunii l-a reprezentat condamnarea și tragerea pe roată la 28 februarie 1785 a lui Cloșca și Crișan, eveniment ce avut loc la Alba Iulia¹⁷. Textul este însoțit și de o ilustrație care prezintă martiriul conducătorilor răscoalei din 1784¹⁸.

Momentul cel mai însemnat din istoria orașului rămâne găzduirea Marii Adunări Naționale de la 1 decembrie 1918. La Adunare au participat 1228 de delegați aleși și peste 100000 de oameni veniți din toate ținuturile Transilvaniei. Într-o atmosferă de sărbătoare și de bucurie imensă, a fost adoptată în unanimitate Rezoluția citită de Vasile Goldiș, care la punctul I prevedea unirea „tuturor românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească... și a tuturor teritoriilor locuite de dânsii cu România”¹⁹. Rezoluția de la Alba Iulia, document care enunța principalele idei democratice care aveau să fie concretizate în România interbelică, este prezentată sub forma unui fragment dintr-un studiu de caz. Prezentarea evenimentului este însoțită de o ilustrație care reprezintă Sala Unirii, locul unde s-a hotărât unirea Transilvaniei cu România²⁰, iar o altă ilustrație prezintă Marea Adunare Națională.

Făcând un pas spre perioada interbelică, este tratat și evenimentul din 15 octombrie de la Alba Iulia, încoronarea regelui Ferdinand și a reginei Maria, ca suverani ai tuturor românilor²¹.

Cu sentimentul datoriei am ilustrat fapte de istorie locală, din trecutul orașului Alba Iulia, evenimente istorice ce îngemănează istoria locală într-o devenire națională. Alba Iulia a dobândit o valoare simbolică pentru cei care cunosc și prețuiesc ISTORIA.

Bibliografie

1. Gheorghe, Alba Iulia, Editura Sport Turism, București, 1987
2. Istorie, manual pentru clasa a VI – a, autori Andrei Pippidi, Monica Dvorski și Ioan Grosu, Editura Corint, București, 1997
3. Istoria Românilor, manual pentru clasa a VIII –a , autori Sorin Oane și Maria Ochescu, Editura Humanitas, București, 2003
4. Istoria Românilor, manual pentru clasa a VIII –a , autori Liviu Lazăr și Viorel Lupu, Editura Teora, București, 2000

ROLUL FACTORILOR EDUCATIVI ÎN PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI ÎN ȘCOALĂ ȘI FAMILIE

*Prof. psih. Croitoru Felicia,
Colegiul Tehnic „Dorin Pavel” Alba Iulia*

Motto: „Rădăcinile violenței sunt: bogăție fără muncă, plăcere fără conștiință, comerțul fără moralitate, știința fără omenie, venerație fără sacrificiu, politică fără principii”

Mahatma Gandhi

Tema violenței și comportamentului agresiv în școală, curent nou între tineri numit balispre-potență, este o alarmă lansată periodic în mass-media, în ultimele trei decenii în mai multe țări ale lumii, escaladarea ei devenind cea mai vizibilă evoluție din câmpul educației școlare

¹⁷ Ibidem. P. 106.

¹⁸ Istoria Românilor, manual pentru clasa a VIII –a , autori Sorin Oane și Maria Ochescu, Editura Humanitas, București, 2003, p.95.

¹⁹ Istoria Românilor, manual pentru clasa a VIII –a , autori Liviu Lazăr și Viorel Lupu, Editura Teora, București, 2000, p.140.

²⁰ Istoria Românilor, manual pentru clasa a VIII –a , autori Sorin Oane și Maria Ochescu, Editura Humanitas, București, 2003, p.121.

²¹ Istoria Românilor, manual pentru clasa a VIII –a , autori Liviu Lazăr și Viorel Lupu, Editura Teora, București, 2000, 164.

formale. Violența este dezorganizarea brutală sau continuă a unui sistem personal, colectiv sau social care se traduce printr-o pierdere a integrității fizice, materiale sau psihice. Studiile științifice despre balism arată o dereglare a conduitei individuale, o lipsă de emancipare sentimentală, a altruismului, solidarității, empatiei, înțelegerii stimei, autostimei.

Incapacitatea de control a intoleranței se naște din deficiențe socio-cognitive pe care educatorul le observă și cu metodele de strategie activă și reparatorie intervine pentru prevenirea și tratarea situațiilor problemă. Se disting intervenții pe persoană singulară, agresor-victimă, sau pe grupuri. Intervențiile reparatorie pe individ punctează schimbarea comportamentului agresorului, determinarea lui pentru a colabora, de a fi responsabil și, susținerea psihologică a victimei pornind de la ideea transformării agresorului în victimă.

Acțiunile de prevenire și combatere a violenței constau în:

- educarea comportamentului agresorului și susținerea, protejarea, încurajarea victimei,
- relația de ajutor permanent, în același timp, atât pentru agresor cât și pentru victimă:

Este necesar să se pună accent pe schimbarea comportamentului ambilor indivizi, deoarece unul e prea puternic, celălalt prea slab, aceasta realizându-se pornind de la schimbarea naturii relației elev-elev din cadrul colectivului, prin:

- activități educative utilizând imagini alternative filmate și dezbătute;
- activități extracurriculare care să ofere soluții practice pentru susținerea morală, emotivă a victimelor, prin responsabilizarea colegilor de clasă;
- sensibilizarea adulților și părinților prin colocvii, parteneriate cu părinții;
- prezența unor persoane autorizate pentru verificare și control în zonele cu risc.

Exemple de măsuri luate pentru prevenirea și combaterea violenței în școală, în câteva țări:

Japonia – Elevii au cartele de identificare care sunt conectate la un sistem electronic. În momentul când elevul a introdus cartela „calculatorul trimite un SMS părintelui ca acesta să știe că odrasla sa a ajuns la școală. Același lucru se întâmplă și la plecare. **Marea Britanie** – O mare parte a școlărilor britanici au introdus sistemul japonez. **Statele unite** – Fiecare elev are o cartelă de identificare pe care o folosește nu numai la intrarea în clasă ci, și pentru a-și comanda mâncarea, pentru a folosi internetul. **Italia**- Nici un străin nu are acces în școală. Chiar și părinții își așteaptă copiii la poartă. Nici măcar rudele apropiate nu pot învoi sau lua copiii de la școală în locul părinților. **Germania** – Elevii participă la programe pentru prevenirea unor incidente împreună cu poliția. La acestea participă psihologi și asistenți sociali. Controlul de siguranță al incintei școlii este efectuat de administrator, care este permanent în legătură cu poliția.

Belgia, Luxemburg, Spania – Nu există măsuri speciale în școli, însă poliția patrulează regulat, iar dacă este sesizată intervine prompt.

Stilul educativ al familiei poate fi un posibil factor disturbator în determinarea comportamentului agresiv al copilului.

Politica școlii împotriva violenței constă în stabilirea unui plan de intervenție la nivel de școală, clasă, persoană. În cadrul intervențiilor la clasă se desfășoară cercuri literare, dramaturgie teatrală, jocuri de rol, conținutul acestor activități fiind legat de aprofundarea curriculară: puterea, conflictul, violența, agresivitatea, respectul, reguli de conviețuire în școală, modele de viață. La definitivarea regulilor pot participa copiii și părinții, contribuind la îmbunătățirea, perfecționarea lor. Ei trebuie să fie tratați ca niște actori competenți, egali cu adulții ca să poată înfrunța situația de conflict și să-și asume responsabilitatea personală și socială. Adultul trebuie să se ocupe cu tact de latura morală a persoanei agresive, să-l determine să respecte regulile stabilite, să înțeleagă sancțiunile.

El îl va înțelege, se va transpune în situația lui, va face traseu terapeutic pentru a-l ajuta. Dacă agresorul nu acceptă regulile, i se vor impune prin intermediul sancțiunilor. Victima va fi ajutată să depășească momentul dificil apelându-se și la consiliere, dacă este cazul.

Toate acestea pot fi determinate ca o prevenire educativă care prezintă următoarele caracteristici:

- agresivitatea considerată o problemă specifică copiilor sau grupului de aceeași vârstă;
- situarea copilului pe plan central, sarcina adultului fiind rezolvarea acestor probleme;
- modul în care relațiile și comunicarea sunt promovate, este perfectibil;

Manifestarea abuzului de putere este corelată schimbării formei de comunicare a individului în perioada copilăriei spre adolescență, apare ca un rezultat al crizei de comunicare familiale și școlare.

Prevenirea violenței în școală trebuie să pornească de la ideea schimbării mentalității care promovează ofensa, o schimbare a structurii de comunicare care crează condiții de naștere a violenței.

Ca să previi trebuie înțeles modul în care adulții iau parte la crearea mentalității de agresor.

Prezentăm și un plan de intervenție personalizat venit în întâmpinarea elevului cu comportament agresiv și ameliorările survenite în urma aplicării acestuia.

PROGRAM DE INTERVENȚIE TERAPEUTICĂ folosit în orele de consiliere individuală la cabinet (Diminuarea comportamentului agresiv)

Tipul de terapie: Educație rațional-emotivă și comportamentală individuală

Subiect: H.S., 10 ani, deficiență mintală ușoară, QI=61

Durata: 10 ședințe, 1-2 activități terapeutice pe săptămână

Durata unei ședințe: 45 min

Obiective generale.

- diminuarea comportamentului agresiv
- stimularea exprimării emoțiilor atât verbal, cât și non-verbal
- antrenarea empatiei în relațiile cu ceilalți membrii ai grupului
- dezvoltarea unor strategii personale de rezolvare a problemelor și a conflictelor.

Ședința 1

Obiective:

1. formarea relației terapeutice;
2. informarea copilului cu privire la ședințele terapeutice;
3. stabilirea expectanțelor copilului cu privire la ședințele terapeutice,
4. încheierea contractului terapeutic.

Materiale necesare: obiecte/jucării din cabinet, 3 animăluțe din pluș(ursuleț, puișor și rățușcă)

Desfășurare:

1. Copilul face cunoștință cu consilierul și i se prezintă obiectele din cabinet;
2. Copilul se joacă liber cu jucăriile din cabinet;
3. Informarea copilului cu privire la activitățile din cadrul ședințelor terapeutice, frecvența întâlnirilor și confidențialitatea acestora.
4. explicarea și semnarea contractului terapeutic.

Ședința 2

Obiective:

1. întocmirea listei de reguli;
2. culegerea de informații.

Mijloace necesare: foi de hârtie, instrumente de scris

Metode terapeutice: discuție liberă cu copilul

Desfășurare:

1. Stabilirea unor reguli din care copilul învață ce este responsabilitatea, autocontrolul și siguranța emoțională/psihică.
2. Discuția orientată spre problemă, pornind de la comportamentele celor trei animăluțe, propunând copilului să se identifice cu unul din cele trei personaje din pluș
3. Copilul s-a identificat cu ursulețul, spunând că și el se bate cu copiii, este rău, înjură
4. Copilul recunoaște consecințele comportamentului său, dorind să își schimbe comportamentul împreună cu ursulețul.

Ședința 3

Obiective:

1. stabilirea nivelului intelectual al copilului.

Mijloace necesare: testul Wechsler, instrumente de scris

Metode terapeutice: aplicarea de teste evaluative

Desfășurare:

Copilului i-a fost administrat testul de măsurare a inteligenței Wechsler pentru stabilirea demersului terapeutic, nivelul inteligenței și vârsta copilului fiind criteriile de bază de care trebuie ținut cont în demersul terapeutic.

Ședința 4

Obiective:

1. confruntarea cu comportamentul agresiv;
2. identificarea consecințelor comportamentului agresiv;
3. dezvoltarea empatiei;
4. învățarea soluțiilor de rezolvare a conflictelor.

Mijloace necesare: povestea „Cei trei prieteni”

Metode terapeutice: povestea terapeutică

Desfășurare:

Se relatează povestirea „Cei trei prieteni”, apoi se poartă discuții pe baza ei cu ajutorul întrebărilor ajutătoare ce vizează conținutul acesteia.

Ședința 5

Obiective:

1. confruntarea cu comportamentul agresiv;
2. identificarea consecințelor comportamentului agresiv;
3. învățarea soluțiilor de rezolvare a conflictelor.

Mijloace necesare: animăluțe din pluș

Metode terapeutice: miniscenetă cu animăluțele din pluș

Desfășurare:

Se realizează o sumarizare a poveștii discutate în ședința anterioară, după care se transpune povestea terapeutică în miniscenetă. Se realizează un instructaj al copilului în vederea implicării în joc. După realizarea scenetei se formulează întrebări pentru prelucrarea conținuturilor.

Ședința 6

Obiective:

1. dezvoltarea empatiei;
2. stimularea exprimării emoțiilor atât verbal, cât și non-verbal

Mijloace necesare: foi de hârtie, instrumente de scris

Metode terapeutice: desenul

Desfășurare:

Se desenează acțiunea din poveste după model. Se realizează instructajul. La finalizarea desenului copilul va povesti ce a desenat, ce simte el în raport cu personajele care apar în desen și ce simt acestea în raport unele cu altele.

Ședința 7

Obiective:

1. exersarea capacității de exprimare verbală și non-verbală a emoțiilor;
2. antrenarea empatiei;
3. confruntarea cu comportamentul agresiv.

Mijloace necesare: cartonașe cu fețe umane, animăluțe din pluș

Metode terapeutice: jocul

Desfășurare:

Se prezintă copilului cartonașele cu fețele umane, se explică semnificația fiecăruia, apoi copilul va lipi imaginea care reprezintă cel mai bine starea emoțională, jucăriilor din pluș, cerându-i să și explice de fiecare dată.

Ședința 8

Obiective:

1. confruntarea cu comportamentul agresiv;
2. identificarea consecințelor comportamentului agresiv;

3. dezvoltarea empatiei;
4. stabilirea corespondenței cu viața cotidiană a copilului;
5. învățarea soluțiilor de rezolvare a conflictelor.

Mijloace necesare: lista semistructurată cu întrebări

Metode terapeutice: disputarea socratică

Desfășurare:

Elevul este rugat să povestească o situație reală în care, la fel ca și ursulețul Martinel a fost nervos, s-a bătut sau a vorbit urât cu colegii de clasă. Copilul povestește o astfel de situație. I se pun întrebări ajutătoare pentru a dirija purtarea/ comportamentul dezirabil față de colegi: Nu ne batem, nu ne certăm, găsim soluții optime de rezolvare a conflictelor pe care e nevoie să le respecte în viitor, să le aplice.

Ședința 9

Obiective:

1. dezvoltarea empatiei;
2. confruntarea cu comportamentul agresiv;
3. învățarea soluțiilor de rezolvare a conflictelor.

Mijloace necesare:

Metode terapeutice: jocul de rol

Desfășurare:

Copilul este întrebat dacă a respectat cele stabilite în ora trecută, acesta recunoscând că da. Ora aceasta se vor juca de-a teatru „consilierul urmând să joace rolul copilului, iar copilul pe cel a colegului agresat/învățătoarei, pentru a înțelege mai bine ce simt aceștia atunci când el se manifestă agresiv. Se cere copilului să exprime verbal stările afective și reacțiile comportamentale pe care le-a avut în cadrul jocului de rol.

Ședința 10

Obiective:

1. confruntarea cu comportamentul agresiv;
2. identificarea comportamentului agresiv;
3. învățarea soluțiilor de rezolvare a conflictelor.

Mijloace necesare:

Metode terapeutice: sumarizarea ședințelor terapeutice

Desfășurare:

Se realizează o sumarizare a activităților realizate în ședințele anterioare. Se discută cu copilul despre consecințele comportamentului agresiv, despre beneficiile comportamentului asertiv și despre motivația copilului de a-și schimba comportamentul. Copilul este foarte motivat să își schimbe comportamentul, lucru pe care deja a și început să îl facă, aducând argumente în favoarea comportamentului prosocial. Este mândru că d-na învățătoare îl laudă frecvent și îl dă exemplu celorlalți, este bucuros deoarece copiii se joacă cu el mai mult și acum are mai mulți prieteni. Copilul este încurajat și din partea consilierului, asigurându-l de sprijinul acestuia și în viitor.

Consilierea familiei (Programul părinte-copil)

Scopul programului părinte-copil este acela de a induce modificări în interacțiunile părinte-copil, acestea constituind o premisă a reducerii problemelor comportamentale ale copilului în familie.

Punctele centrale ale programului sunt modul în care caracteristicile copilului, cele ale părinților și problemele familiale influențează:

- comportamentul copilului,
- percepția comportamentului copilului de către părinți și
- reacția părinților la comportamentul copilului.

Reducerea tensiunilor în familie poate avea o importanță majoră în diminuarea problemelor comportamentale ale copilului, de aceea ele au fost discutate în cadrul programului *părinte-copil*.

Etapele terapeutice ale programului părinte-copil au urmărit:

- îmbunătățirea relației părinte-copil;

- modificarea comportamentului impulsiv în situații bine definite prin utilizarea consecventă a unor tehnici pedagogice și terapeutice;
- utilizarea de către părinți a întăririlor comportamentelor dezirabile;
- folosirea unor întăriri verbale specifice (lauda sau dezaprobarea);
- recurgerea la întăriri consistente;
- utilizarea în primă fază a metodelor de recompensare și abia apoi a tehnicilor de pedepsire;
- acordarea unei atenții deosebite la posibile reacții față de comportamentele indezirabile (nu certăm copilul, nu stabilim reguli dacă nu reușim să obținem cooperarea lui);
- observarea calităților copilului;
- stabilirea de comun acord a *Regulilor familiei*;
- formularea cerințelor într-un mod eficient;
- utilizarea *Planului de puncte* atunci când lauda nu este suficientă.

Concluzii:

Programul de intervenție personalizat presupune elaborarea în echipă, formată din învățătoare, psiholog, familie, toți cei implicați în activitatea desfășurată de elev pe parcursul unei zile pentru a forma un cerc de susținere, echilibrare și integrare a acestuia în comunitate.

În urma intervenției educative am reușit să realizăm un progres favorabil prin ameliorarea tulburărilor de comportament. Activitatea noastră în școală s-a axat pe urmărirea evoluției copilului implicat și pe crearea de prilejuri pentru a exersa suplimentar activități necesare urmărind totodată dezvoltarea încrederii în forțele proprii. Acest fapt l-am realizat prin aplicarea unor metode și procedee eficiente pentru integrarea copilului în colectivul clasei, relaționarea sa cu ceilalți copii și cu adulții, formarea deprinderilor, motrice, socio-afective, practice.

Bibliografie

1. Jigău M., Liiceanu A., Preoteasa L., *Violența în școală*, ISE Unicef, Ed. All, 2005, Buc.
2. Bejan L., Drugaș I., Hărdălău L., *Aplicații practice în logopedie și psihologie școlară*, Ed. Primus, 2009, Oradea
3. Ann Vernon, *Manual de tehnici de consiliere și psihoterapie*, Ed. RTS, 2002, Cluj Napoca

ÎNVĂȚAREA PRIN COOPERARE, FACTOR DE PROGRES AL ÎNVĂȚĂRII ȘCOLARE

*Prof. înv. primar Gligor Dana
Școala gimnazială Vidra*

O caracteristică a omului este că el dispune de autonomie funcțională la naștere, că el depinde integral de învățare. Numai prin învățare se realizează socializarea individului, umanizarea sa. Învățarea este, deci, o activitate psihoconstructivă.

Învățarea școlară este activitatea specifică elevului, activitatea conștientă, orientată spre însușirea cât mai rapidă și mai eficientă, în primul rând a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor prevăzute de programele școlare.

Învățarea școlară, ca activitate organizată, dirijată, relevă cu și mai multă pregnanță dubla caracteristică a învățării umane, în genere, ceea de a fi – în esența ei, în mecanismele sale, în strategiile de bază și în procedeele de detaliu – atât un proces social, cât și unul individual. Învățarea este un proces social, deoarece reprezintă acumularea individuală a unei experiențe sociale și se desfășoară într-un cadru social concret. În stabilirea obiectivelor și funcțiilor, ea ține seama de nevoile sociale concrete. Pe când animalul este beneficiarul unor achiziții filogenetice – fixate și transmise ereditar - și al rezultatelor propriei experiențe, fixată sub forma reflexelor

condiționate, omul beneficiază de o cale fundamental nouă de acumulare și transmitere a experienței, calea socială, incomparabil mai cuprinzătoare și mai eficientă, calitativ superioară, cale în cazul căreia fixarea și transmiterea experienței generațiilor precedente nu se mai realizează prin modificări de ordin biologic, ci prin mijloace psihologice, prin actul comunicării cu ajutorul limbajului, sub forma sistemelor conceptuale a priceperilor și deprinderilor. Caracterul social al învățării este evidențiat și de condițiile în care se realizează transmiterea valorilor culturale ale umanității, de faptul că procesul transmiterii informației, a procedurilor de gândire și de acțiune se efectuează într-un cadru colectiv organizat, instituțional, precum și de faptul că, în acest proces, individul se integrează social și apoi participă ca factor activ la dezvoltarea socială. Ca proces individual, învățarea constă în asimilarea de către elevi, de către om, în genere, a unui sistem de cunoștințe, priceperi, deprinderi, a unei culturi etc., pe care le va folosi în mod direct în activitate. Învățarea este un proces individual și pentru că reprezintă rezultatul unui efort personal de organizare, de integrare în propriul sistem de cunoștințe și deprinderi a noilor achiziții.

Ceea ce rezultă din acest proces de asimilare sunt achiziții care aparțin individului, care îl caracterizează și care îi conferă acestuia o anumită valoare în societate. Învățarea este un proces individual și pentru că rezultatele ei depind de aspirații, preocupări, interese, gusturi, înclinații, tendințe individuale.

Psihologia școlară evidențiază dublul efect al învățării, ca proces informativ – formativ; orice acumulare nouă de informație (care presupune o anumită tehnică, o anumită strategie) determină restructurări în planul gândirii, a atitudinii, a conduitei individului. Învățarea, în general, cea școlară, în special, angajează întreaga activitate psihică a individului. Dintr-un proces relativ impus inițial din exterior, învățarea devine ulterior, în școală, un proces conștient, care angajează atât forțele intelectuale, cât și capacități afective și moral - volitive. Elevul își dă seama nu numai că trebuie să învețe un anumit sistem conceptual și de activități, dar înțelege și sensul mai îndepărtat al utilității acestora. Această atitudine de deschidere a unor perspective cognitive (curiozitate epistemică, spirit de investigare etc.) este valorificată la maximum din momentul în care elevul dobândește priceperile și deprinderile de învățare – mijloace ce vor asigura, după terminarea școlarității, realizarea auto-instruirii, a învățării permanente ca dimensiune a educației permanente.

Sintagma „învățare colaborativă” reunește o mare varietate de abordări educaționale, care se bazează pe conjugarea eforturilor intelectuale ale elevilor și ale profesorilor.

Metoda de învățământ care răspunde cel mai bine orientării care recomandă învățarea colaborativă, o constituie învățarea prin cooperare. Aceasta presupune organizarea, funcție de obiective operaționale bine stabilite, a unor activități colective, în care elevii lucrează împreună, în mod convergent, pentru a atinge scopuri comune.

Activitatea colectivă este fondată de complementaritate „*elevii învață nu unii alături de ceilalți ci unii în relație și împreună cu alții*” și este orientată spre asigurarea dimensiunii sociale a învățării vizând deprinderile de comunicare interpersonală, a interacțiunilor competențelor și comportamentelor sociale ale elevilor.

Practic, metoda învățării prin cooperare reprezintă o variantă modernă a muncii în grup și pune accent pe următoarele elemente:

- **Greutatea sarcinilor și responsabilitatea față de sarcini sunt egal și echitabil împărțite între membrii grupului;**

- Se urmărește dezvoltarea spiritului de cooperare, de echipă, de într-ajutorare etc.

Membrii grupului conștientizează faptul că aparțin unui grup mai mare, contribuind la realizarea sarcinilor acestuia și că rezultatul activității lor va fi pus la dispoziția grupului mare, la dispoziția clasei. De asemenea ei conștientizează faptul că nu ar fi putut rezolva unele sarcini în mod individual ci numai prin colaborare.

Numărul de membrii a unui grup se stabilește funcție de scopul vizat. Experiența practică demonstrează eficiența cea mai mare o au grupurile mici, alcătuite din 4-6 membrii, după criterii diferite: ele pot fi omogene sau eterogene, permanente sau ocazionale. Numărul ideal de membrii pentru grupuri mai numeroase, este fie de 12 persoane (astfel încât să se poată alcătui subgrupe de 3-4 membrii), fie de 24 de persoane.

Aplicarea metodei învățării prin cooperare presupune dinamism, etapele ei interconstruindu-se în permanență:

- Realizarea de deconstrucții cognitive, etapă în care are loc dezbaterile sarcinilor, a ideilor, confruntarea lor, astfel încât să se asigure circulația și confruntarea valorilor.
- Reflexia și tatonarea, realizate în colectiv.
- Realizarea de interacțiuni și schimburi verbale între membrii grupului și între aceștia și profesor, în cadrul unei dezbateri colective.
- Structurarea/ construcția colectivă a noii cunoașteri în cadrul unei dezbateri colective și a unui bilanț colectiv.

Practicarea învățării prin cooperare creează premisele constituirii unei adevărate comunități de învățare/ de cercetare/ educaționale, în care:

- Ambianța este constructivă, de încredere și înțelegere reciprocă
- Elevii se simt respectați, valorizați și utili și dobândesc încredere în forțele proprii pentru că toți participă la luarea deciziilor
- Membri grupului conștientizează că performanțele bune ale acestuia se datorează contribuțiilor lor individuale și invers, performanțele individuale pot fi evidențiate numai dacă performanțele grupului ca întreg sunt bune.

Luând în considerare noile achiziții din didactica generală, strategiile de instruire/autoinstruire se pot defini ca sisteme de metode, procedee, mijloace și forme de organizare a activității de instruire/autoinstruire, integrate în structuri operaționale, care au la bază o viziune sistematică și care sunt menite să asigure o învățare activă și creatoare a cunoștințelor și abilităților și să raționalizeze procesul instruirii.

Bibliografie

1. Oprescu Victor „Dimensiunea psihologică a pregătirii profesorului”, Ed. Scrisul Românesc, Craiova, 1983
2. Trif Letiția „Pedagogia învățământului preșcolar și primar”, Ed. Eurostampa, Timișoara, 2008

PROIECT DE PARTENERIAT EDUCAȚIONAL

PROIECT DE PARTENERIAT EDUCAȚIONAL

FOCUL - PRIETEN SAU DUȘMAN?

PARTENERI

*Detașamentul de Pompieri “UNIREA” Alba Iulia
Pichetul de Pompieri Câmpeni reprezentat prin
Cdt. Pichet Cpt. Petricele Virgil

* Clasa I și pregătitoare
de la Liceul Tehnologic Țara Moșilor Albac reprezentat
prin director prof. Șchiop Aurelia și director adjunct
prof. Pleșa Horea

Inițiator parteneriat prof. învă. primar Marcu Codruța - Alina

ARGUMENT

Pornind de la atracția copiilor față de chibrituri și foc, de la tentația lor de a se juca cu acestea, tentație permanent stopată de către adulți, am considerat utilă desfășurarea unui proiect pe această temă. Scopul proiectului a vizat nu numai satisfacerea curiozității și a dorinței de manipulare a focului prezentă la copii, ci și cunoașterea acestuia, a pericolelor pe care le reprezintă și a modului în care pot fi evitate accidentele provocate de incendii.

Pe parcursul timpului petrecut alături de acești copii, am desfășurat în mod sistematic activități prin care să le dezvolt acestora deprinderi corecte de comportare în prezența focului sau a unor surse de căldură care ar putea genera accidente și am observat interesul mare pe care aceștia îl manifestă față de cei care se ocupă cu acest lucru, și anume pompierii.

După cum se știe, meseria de pompier face parte din rândul meseriilor periculoase, care presupun acțiuni spectaculoase, în acest caz, de salvare a oamenilor sau a bunurilor materiale din incendii, acțiuni care presupun un curaj deosebit din partea celor care o practică și implicit admirație din partea copiilor și nu numai a lor.

Se știe că, la această vârstă, copiii învață cu plăcere și implicare, având larg dezvoltate interesele de cunoaștere, iar gândirea acestora se dezvoltă pe linia prelucrării active, analitice a datelor realității nemijlocite. Copilul simte plăcerea conversației, planul său mental e relativ bogat, gândirea activă, iscoditoare care surprinde cu ușurință relațiile dintre fenomene și succesiunea lor cauzală, dispune de numeroase reprezentări, o imaginație bogată, o memorie complexă, dar și capacități active de a le folosi.

Am hotărât, așadar, împreună cu părinții acestor copii, demararea proiectului de parteneriat *Focul – prieten sau dușman?* în anul școlar 2012-2013.

OBIECTIVE

- să perceapă focul stabilind însușirile lui: forma, luminozitatea, culoarea flăcărilor, așezarea și mișcarea lor sub acțiunea aerului, căldura emanată de acestea;

- să observe și să perceapă efectele focului, transformarea obiectelor sub acțiunea acestuia, întrebuințarea lui, dar și daunele pe care le poate provoca dacă nu este supravegheat ;
- să cunoască unele reguli elementare de comportare cu focul și în prezența lui, enumerând cauzele și efectele unor acțiuni necorespunzătoare față de acesta;
- să efectueze experiențe simple și să verbalizeze acțiunile efectuate împreună cu pompierii, educându-și capacitatea de a stabili legături între datele oferite de percepție;
- să observe echipamente, activități specifice meseriei de pompier exprimându-și liber impresiile și părerile despre acest subiect.

RESURSE UMANE

La activitățile desfășurate pe parcursul parteneriatului au participat copiii din clasa pregătitoare și clasa I de la Liceul Tehnologic “ Țara Moșilor” Albac condusă de prof. înv. primar Marcu Codruța - Alina alături de părinții copiilor precum și de cadre (subofițeri) de la Pichetul de Pompieri Câmpeni.

RESURSE MATERIALE

Ca resurse materiale s-au folosit: pliante, planșe, tablouri, aparat foto, casetofon, video, fișe de lucru individuale, materiale pentru experiențe (lumânări, chibrituri, lampa de spirt, carton, hârtie glasă, fire de bumbac, de lână și de nylon, eprubete, foarfeci etc.).

MODALITĂȚI DE REALIZARE

Pe parcursul anului școlar 2012-2013 am organizat: întâlniri de lucru între participanții la proiect; vizite ale școlarilor la sediul pompierilor; întâlniri cu pompieri în cadrul școlii; activități practice, experiențe, expoziții, concursuri, scenete, povestiri, memorizări etc. Prin toate acestea am reușit să le dezvoltăm copiilor o serie de deprinderi practice care, cu siguranță, le vor folosi în viitor pentru a ști cum să folosească sau cum să se apere de efectele focului.

EVALUARE

- evaluarea gradului de implicare și interesul copiilor pentru proiectul propus;

- evaluarea nivelului de cunoștințe acumulate de către copii despre tema propusă periodic, prin fișe, experiențe, aplicații practice și altele;
- evaluarea finală prin organizarea unui concurs cu participarea părinților și a reprezentanților pompierilor și evidențierea copiilor care au reușit să colaboreze și să acumuleze cât mai multe cunoștințe pe parcursul derulării proiectului .

MEDIATIZARE SI DISEMINARE

- realizarea de fotografii și conceperea unor afișe publicitare;
- mediatizare în rândul părinților și a cadrelor didactice din unitate;
- popularizarea proiectului în cadrul cercurilor pedagogice.

GRAFICUL ACTIVITĂȚILOR

AN ȘCOLAR 2012-2013

SEM. AL II-lea

NR.	DENUMIREA ȘI TEMA ACTIVITĂȚII	PERIOADA
1	Întâlnire cu un pompier – “ <i>Focul și efectele lui</i> “ (prezentarea unor aspecte din activitatea pompierilor)	martie
2	Vizită la Departamentul de pompieri militari Câmpeni – Observarea activităților, aparatelor și mașinilor de intervenții cu care lucrează aceștia Desfășurarea unor mici experiențe cu focul în prezența unui pompier și observarea efectelor produse – “ <i>Copii , nu vă jucați cu focul !</i> ” sau	aprilie
3	Povestiri ale elevilor “ <i>Focul – prieten sau dușman</i> “	mai
4	Confecționarea unui album cu fotografii și desene realizate pe parcursul anului - “ <i>Amintiri pentru viitor</i> “- popularizarea lui pe site-ul școlii.	iunie

DEMERSUL DIDACTIC AL PROIECTULUI TEMATIC ”TOAMNA HARNICĂ ȘI DE POAME DARNICĂ”

*Prof. învă. preșcolar Coman Maria Floare
Grădinița cu p. p. Scufița Roșie Alba Iulia
Grupa mică*

1. ASPECTE TEORETICE ÎN REALIZAREA DEMERSULUI DIDACTIC

Proiectarea demersului didactic este o activitate desfășurată de educatoare menită să anticipeze etapele, modalitățile de organizare și de desfășurare concretă a procesului instructiv-educativ. Pentru realizarea unui demers didactic, educatoarea trebuie să răspundă la o serie de întrebări:

Ce voi face ? Cu ce voi face ? Cum voi face ? Ce și cum voi evalua ?

2. PROIECTAREA DEMERSULUI DIDACTIC.

Pentru adaptarea demersului didactic la posibilitățile copiilor în realizarea proiectului tematic „Toamna harnică și de poame darnică” am pornit de la următoarele repere:

2.1. Rezultatele evaluării inițiale:

La DLC am constatat, ca urmare a probelor de evaluare orală, că majoritatea copiilor (80%) prezintă deficiențe de vorbire specifice vârstei. Acest aspect nu împiedică comunicarea și înțelegerea mesajelor verbale.

Pentru DȘ rezultatele evaluării arată capacitatea copiilor de a clasifica obiecte după diferite criterii precum și capacitatea acestora de a construi structuri după un model dat.

Pentru DOS rezultatele evaluării impun necesitatea introducerii unor reguli și norme pentru grupul nou format în scopul realizării unui management al grupului care să permită integrarea fiecărui copil în grup în scopul realizării unei comunicări eficiente la nivelul grupului.

Rezultatele evaluării la DEC arată nevoia unei activități sistematice de introducere treptată și gradată a unor tehnici de lucru specifice.

2.2. Stabilirea obiectivelor educaționale.

Stabilirea obiectivelor educaționale constituie aspectul cel mai important în demararea cu succes a unui demers educațional.

Pentru proiectul tematic desfășurat la grupa mică am stabilit următoarele obiective educaționale:

- Să descopere lumea înconjurătoare prin acțiunea directă cu obiectele utilizând cât mai mulți analizatori;
- Să cunoască aspecte simple ale anotimpului toamna evidente în mediul apropiat: natura (frunze, flori, iarbă), fructe, legume, fenomene specifice (ploaie, vânt)
- Să înțeleagă și să transmită mesaje, să reacționeze la acestea;
- Să distingă sunetele ce compun cuvintele și să le pronunțe corect;
- Să realizeze clasificări de obiecte după modelul dat;
- Să construiască structuri după un model dat;
- Să aplice tehnici simple specifice desenului și modelajului;
- Să recunoască sensul și semnificația unor cuvinte;
- Să obțină efecte plastice, forme spontane elaborate prin tehnici specifice artei;
- Să participe la activități de joc respectând regulile acestuia;

3. ALEGEREA CONȚINUTULUI ȘI A MATERIALULUI ȘI ADAPTAREA LUI LA PARTICULARITĂȚILE GRUPEI.

Conținuturile învățării au fost selectate în concordanță cu obiectivele fixate. Am realizat un inventar de probleme cu: ce știu și ce nu știu copiii despre toamnă după care am amenajat centrele de interes cu materialele necesare desfășurării activităților.

INVENTAR DE PROBLEME

CE ȘTIU COPIII	CE DORESC SĂ AFLE
<ul style="list-style-type: none"> • a venit toamna • toamna cad frunzele • vremea se răcește • câteodată plouă și bate vântul • răcim mai des din cauza frigului • trebuie să ne îmbrăcăm cu haine mai groase <p>toamna se coc multe fructe (mere, pere, prune, struguri, nuci etc) și multe legume (ardei, morcovi, varză, etc)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ce este toamna? • de ce cad frunzele? • de ce este mai frig dimineața și seara? • de ce se coc fructele? • de ce pleacă păsările călătoare ? • de ce trebuie să ne hrănim sănătos? • de ce trebuie să spălăm fructele și legumele înainte de a le consuma?

CENTRE DE INTERES DESCHISE ȘI MATERIALE puse la dispoziția copiilor:

Biblioteca	Știința	Construcții
Cărți, atlase și reviste cu imagini specifice anotimpului toamna, DVD, cărți de colorat, creioane colorate, albume; Jetoane: fructe, legume, flori.	Enciclopedii; Planșe cu aspecte ale anotimpului toamna; Materiale din natură; Reviste.	Cuburi, rotodisc, lego, domino, plasticom, combino;
Joc de rol	Joc de masa	Arta
Măști, costume, accesorii. Personaje în miniatură din plastic, lemn sau pluș.	Jocuri de masă : Puzzle, Din jumătate întreg, Loto etc; Materiale din natură și deșeuri reciclabile;	Creioane colorate, carioca, acuarele, pensule, șabloane, faianță, siluete, Plastilină, planșete, Cărți de colorat.

3.1. Selectarea și organizarea conținuturilor de învățare.

Un rol important în organizarea și selectarea conținuturilor au avut-o direcțiile de dezvoltare a proiectului, conceput în manieră integrată după modelul activităților integrate în rețea.

Demersul proiectului tematic este elaborat pe baza unei hărți care conține prin direcțiile de dezvoltare stabilite, traseul învățării. Proiectul a fost monitorizat pe parcursul derulării prin intermediul centrului tematic care s-a îmbogățit și a căpătat noi valori față de perioada de debut. Achizițiile făcute de copii au devenit vizibile în comportamente măsurabile în cadrul activităților și a jocurilor precum și în rezultatele obținute la activități practic-aplicative.

Direcțiile de dezvoltare a proiectului și conținutul învățării au fost eșalonate pe o perioadă de patru săptămâni, după cum urmează:

1. S-au copt fructele-n livadă.
2. Culegem legume din grădină.
3. Toamna pe cărări de frunze.
4. Evaluarea proiectului.

3.2. Realizarea sensului.

În cadrul activităților de **dezvoltarea limbajului și a comunicării orale**, prin intermediul jocurilor didactice, a povestirilor și memorizărilor copiii au descoperit sensuri și semnificații ale cuvintelor purtătoare de informații și mesaje educative noi.

Vocabularul copiilor s-a îmbogățit, latura expresivă a limbajului începe să se contureze iar cuvintele noi capătă sensuri și semnificații în situații concrete noi (Culegem fructe, Supa de zarzavat, Frunzulița năzdrăvană).

Utilizând jocul didactic ca modalitate de desfășurare a acestor activități am creat intenționat situații de învățare așezate pe coordonatele jocului interactiv. Realizarea demersului didactic cu ajutorul regulilor jocului și a materialului în raport cu sarcinile de lucru au condus la realizarea învățării prin angajarea copiilor la activitate.

În activitățile cu **conținut matematic** am abordat constituirea de grupe de obiecte după criterii ca: formă, mărime, culoare de exemplu: formează grupe de fructe după formă, grupe de legume după culoare, grupe de frunze după formă și culoare. Utilizând material natural dar și imagini și jetoane, copiii au reușit să formeze grupe după criteriile date identificând criteriul după care au făcut selecția. Ei au înțeles că obiectele ce fac parte din aceeași grupă au ceva în comun: forma, culoarea, iar la evaluare și forma și culoarea.

Jocurile exercițiu și cele cu material individual la care s-au adăugat sarcini simple de clasificare a obiectelor au contribuit la dezvoltarea capacității copiilor de a constitui grupe de obiecte după criteriile date dar și la cunoașterea caracteristicilor acestor obiecte.

La activitățile **muzicale** am selectat cântece cu linie melodică simplă. Interpretarea lor în cor și în grupuri mici de copii au asigurat un tonus afectiv ridicat iar jocurile muzicale au adus o notă de veselie în plus datorită posibilității copiilor de a se exprima prin mișcare, dans, sărituri. Cu greu s-a realizat sincronizarea textului cu mișcările datorită posibilităților reduse de coordonare a corpului dar acest lucru nu a împiedicat încântarea și angajarea copiilor în activitate.

La activitățile de **desen și pictură** s-a impus pentru început cunoașterea proprietății materialelor cu care au venit în contact, asigurarea unei poziții corecte a corpului în timpul lucrului, prinderea corectă a creionului sau a pensulei, tehnica corectă de mănuire a acestora și organizarea spațiului plastic pentru realizarea estetică a temei. Prin metoda „turul galeriei”, copiii au avut ocazia să privească toate lucrările realizate de ei.

Evaluarea acestora s-a făcut de către educatoare prin aprecieri și acordarea de stimulente.

La activitățile de **modelaj** s-a impus necesitatea introducerii unor tehnici simple de execuție (mișcări de rupere, de aplatizare, translatorii) cu ajutorul cărora copiii au reușit să transforme plastilina în diferite obiecte: mere, morcovi, frunzulițe. Cu această ocazie copiii au constatat în mod direct efectul acțiunii lor asupra materialului de lucru, trăind în același timp satisfacția lucrului finalizat.

3.3. Evaluarea proiectului s-a realizat pe o perioadă de o săptămână.

În alegerea mijloacelor și instrumentelor de evaluare am avut în vedere următoarele aspecte:

- conținuturile abordate;
- obiectivele fixate pe tot parcursul proiectului;
- nivelul de vârstă a copiilor;
- selectarea conținuturilor în raport cu domeniile de activitate abordate;
- realizarea fișelor de lucru;
- fixarea itemilor de măsurare a rezultatelor;
- asigurarea unui feed-back de calitate care să ne permită reglarea pe mai departe a demersului didactic;

Ca instrumente de evaluare am utilizat fișele pentru activitățile de cunoașterea mediului și matematică: Colorează numai fructele, Colorează numai legumele, Colorează frunza mare cu roșu și frunza mică cu galben.

Pentru activitățile de dezvoltarea limbajului am utilizat jocul didactic: Ce ne-a adus zâna toamnă?

Pentru activitățile din domeniul „Om și societate” am ales activitățile practice: Facem salată de fructe, Copacul cu frunze roșii și galbene, Coșul cu fructe, Covor de frunze.

O pondere importantă în evaluare a avut-o jocul, în toate variantele lui:

- jocuri muzicale: Hora legumelor, Bate vântul frunzele, A venit pe dealuri toamna,
- jocuri cu reguli: Iepurașii la morcovi, Strângem frunze în coșulețe, Ne jucăm cu Zâna toamna.
- jocuri distractive: Frunzulița năzdrăvană, Toamna se joacă cu frunzele.
- jocuri de mișcare: Ne plimbăm cu toamna prin grădină, Dansul frunzelor.

Bibliografie

1. MECT, CNFP „Managementul proiectului – Ghid practic pentru formatori și cadre didactice” București 2001.
2. MECT, Institutul de Științe al educației , „Managementul Educațional pentru Instituțiile de Învățământ”, „Managementul educațional”, București 2001.
3. Preda v., Pletea F., Grama F., (2005), „Ghid pentru proiecte tematice”, Ed. Humanitas, București.
4. Ezechil L., Păiși Lăzărescu M., (2002), „Laborator preșcolar” V&Integral, București.

COLABORAREA ȘCOALĂ - FAMILIE FACTOR IMPORTANT ÎN PROCESUL DE EDUCAȚIE

Prof. înv. primar. Oneț Ana-Maria Școala Gimnazială „Ion Bianu”, Valea Lungă

Odată cu intrarea copilului în școală, acțiunea educativă a familiei se diversifică devenind mai complexă. Rezultatele educației școlare sunt dependente și de modul în care se realizează colaborarea dintre școală și familie.

Ca instituție care dispune de cadre pregătite în acest sens școala poate asigura această coordonare, scopul acesteia fiind activitatea de învățare a școlarului și creșterea randamentului școlar.

O primă consecință ce rezultă de aici se referă la cunoașterea de către cadru didactic a trăsăturilor și potențialului educativ al familiei.

În vederea întăririi legăturii școlii cu familia, la nivelul clasei s-au realizat activități concrete prin care colaborarea celor doi factori educaționali să fie mai eficientă decât până acum: ședințe cu părinții, lectorate cu părinții, ore de consiliere a părinților, lecții deschise în fața părinților, activități extracurriculare realizate în colaborare cu părinții. Primele întâlniri cu părinții au avut ca temă *Ce trebuie să știm despre familia elevului?* De un real folos pentru valorificarea influențelor familiei și îndrumarea ei sunt informațiile ce se referă la: încadrarea părinților în procesul muncii; structura și tipul familiei; relațiile interpersonale dintre membrii săi; climatul educativ din familie; responsabilitățile pe care copilul le îndeplinește în familie; autoritatea părinților și metodele educative pe care aceștia le folosesc. Cunoscând asemenea aspecte, dascălul poate trece la stabilirea unui program comun de educație în care acțiunile ce se întreprind în școală și familie să se completeze reciproc. Numai în acest fel se poate contura un sistem unitar de cerințe. Odată stabilite aceste lucruri urmează aplicarea lor. Și în acest proces dascălului îi revine sarcina să îndrume și să orienteze modalitățile de aplicare și mai ales să urmărească rezultatele. În acest sens el trebuie să-i familiarizeze pe părinți cu anumite cunoștințe psihopedagogice și să-i inițieze în folosirea unor metode și procedee de educație în concordanță cu particularitățile de vârstă și individuale ale

copilului. Care sunt principalele aspecte asupra cărora școala trebuie să insiste ?

În ansamblu, ele se referă la regimul zilnic din familie, la relațiile dintre părinți și la unitatea de cerințe dintre ei, la importanța climatului afectiv pentru dezvoltarea personalității copilului, la necesitatea cunoașterii copilului, la semnificația stilului de viață care trebuie să domine în familie, toate acestea ducând mai apoi și la o reușită școlară.

Atitudinea familiei față de rezultatele școlare ale copilului. La ședințele cu părinții am vorbit pe larg despre modul în care aceștia își pot ajuta copiii la învățarea lecțiilor, dar mai ales în controlul temelor de acasă. Copilul nu trebuie să vină la școală cu teme nefăcute. De aceea părinții trebuie să cunoască cum se controlează și cum poate fi ajutat copilul în cazul în care întâmpină unele greutăți în realizarea lor. Totodată părinții trebuie să cunoască dacă copilul lor are o comportare corectă față de învățătoare și colegii de clasă, dacă purtarea lui pe stradă și în alte locuri este corespunzătoare.

Rolul familiei în educația copilului nu încetează la vârsta școlarizării. Școala și dascălul nu pot suplini cu totul lipsa de preocupare a unui părinte. Efortul educativ își găsește eficiența dorită atunci când între cei doi factori, școală și familie, există o conlucrare în interesul comun al educării copilului. Din experiența pe care am avut-o până în prezent, mi-am putut da seama că există familii care se mândresc cu atitudinea severă față de copii. Severitatea este necesară, dar cu măsură, altfel copilul crește timorat de gândul pedepsei, începe să mintă și se îndepărtează de părinți. Am avut cazuri de copii care începeau să plângă când luau calificative de bine sau suficient, spunând că vor fi pedepsiți și bătuți acasă. Mai gravă este situația când părinții sunt împărțiți în "tabere", unul sever și celălalt indulgent. Nici într-un asemenea climat familial nu se realizează o educație sănătoasă. La polul opus familiei severe am întâlnit familia permisivă, familie în care toți se învârt în jurul poftelor copilului. Un astfel de copil va ajunge egoist, pentru că în familia sa el a cunoscut numai drepturi, nu și îndatoriri. Cu acești copii se lucrează foarte greu și devin dificili, deoarece ei cred că și la școală vor avea parte de aceleași privilegii. Copiii unor asemeni părinți devin în totalitate dependenți, nu au inițiative, nu își asumă responsabilități. Copiii crescuți fără nici o constrângere, avându-i pe amândoi părinții întotdeauna la dispoziție pentru a le satisface cea mai mică dorință, nu vor putea mai târziu să suporte nici o frustrare, nici un cadru unde se cere disciplina. Când copilul va crește, părinții se vor plânga că acesta n-are nici o voință, că este capricios, că nu este niciodată mulțumit. Un astfel de tip de părinte poate deveni mai bun ca părinte dacă: își va exprima nemulțumirea și dezamăgirea față de aspectele negative ale comportamentului copilului, va fi ferm atunci când este vorba de respectarea regulilor stabilite, va încuraja inițiativa copilului, va învăța copilul să devină responsabil și apt pentru a face față singur unor situații, va accepta că și copilul se maturizează și are nevoie de independență.

Implicarea părinților în activitățile desfășurate la școală

Pentru ca relația dintre școală și familie să fie cât mai apropiată și să-l ajute pe micul elev să se încadreze mai ușor în procesul de învățământ, am implicat direct părinții în activitățile de consiliere și orientare, desfășurate în afara orelor. De asemenea, părinții au venit cu idei de realizare a unor activități extrașcolare, au participat la lecții deschise, la serbări, acțiuni culturale, care au permis acestora să vadă manifestările elevilor, rezultatul muncii lor, trăirile și comportamentul acestora, au pregătit costumația pentru carnaval, scenete. Astfel părinții se simt utili și prezintă mai mult interes pentru școală. Colaborarea devine astfel una apropiată și bogată în conținut.

Părinte și cadru didactic, trebuie să ne informăm reciproc dacă stilul de lucru al copilului este același la școală și acasă, dacă manifestă aceeași atitudine față de muncă, dacă aceleași procedee, îl stimulează sau îl inhibă, iar acolo unde există contradicții, să ne întrebăm de ce, unde și cine a greșit, ce perspective se deschid subiectului nostru de modelare comun, cum să-l ajutăm și să interacționăm.

Bibliografie

1. Bontaș Ioan, Pedagogie, Ed. ALL, București
2. Neacșu I. Instruire și învățare, Ed. Științifică, București, 1996
3. Șerdean Ioan, Teme de pedagogie, Ed. V&I Integral, București, 1999
- 4.***** Învățământul primar, nr. 1-3, 2006, Ed. Minipred, București

STUDIU DE CAZ: MOTIVAȚIE ȘI STIMULARE

Prof. învă. preșc. Decean Ioana Delia - G.P.P.Nr.12, Alba Iulia
Prof. Suciu Veronica - G.P.P.Nr.12, Alba Iulia

Este știut și demonstrat la toate nivelele de vârstă că succesul poate fi determinat de oamenii din jurul nostru și de faptul că aceștia ne încurajează să ajungem mai sus decât suntem. Este valabil mai ales în cazul copiilor care sunt în perioada de formare și care pot fi stimulați și motivați foarte ușor. Un copil motivat dorește să învețe, se bucură atunci când realizează activități relaționate cu învățarea și crede că școala și învățarea sunt activități importante pentru viața lui.

Copilul este avid de experiențe noi și de cuceriri. Este deci foarte sensibil la două surse de motivație: provocarea și recompensa. Folosind aceste două elemente, îl facem pe copil să acționeze. Nu trebuie să ezităm a-l felicita, complimenta sau aplauda ori de câte ori reușește un lucru. Este foarte important să-i oferim copilului o recompensă, sau o mângâiere, ca preț al victoriei la un joc. De asemenea, trebuie provocat mereu: „Ai reușit foarte bine la acest joc, să vedem cum te descurci cu acesta!” Nu este vorba de un dresaj, ci de **motivație și stimulare**. Nici sportivii de nivel înalt, care încearcă să se autodepășească și luptă pentru o medalie, nu fac altceva. Încurajând și stimulând mereu copilul, îi permitem acestuia elaborarea instrumentelor de reflecție care îi vor fi foarte prețioase pe toată perioada școlarizării.

În cele ce urmează, exemplificăm printr-un caz concret rolul motivației și stimulării în situația lui D.S., un băiețel de 5 ani, din grupa mijlocie „Voiniceii”.

NUME: D.S.

VÂRSTA: 5 ani

SEX: masculin

PREZENTAREA CAZULUI:

Copilul este în grupa mijlocie. A frecventat grădinița cu numeroase perioade de absență, ca urmare a îmbolnăvirilor repetate (pe fondul unui sistem imunitar slăbit). Este adus în unitate la începutul anului școlar de la altă grădiniță cu program normal, deoarece familia s-a mutat în casă nouă, mai aproape de această grădiniță. Provine dintr-o familie normală, cu o situație materială bună, fiind singur la părinți. Este un copil bine dezvoltat din punct de vedere al greutății, înălțimii, motor, intelectual, al achizițiilor specifice vârstei, are un limbaj normal, dovedește o înclinație spre latura artistică.

Principala dificultate a copilului o reprezintă respectarea regulilor impuse de educatoare dar și de către părinți acasă, deoarece aceștia fiind ocupați cu serviciul precum și cu construirea și amenajarea noii locuințe au lăsat copilul în grija bunicilor din ambele părți iar aceștia nu i-au refuzat nimic, astfel că acum copilul a ajuns să “conducă” adulții din viața lui. Face numai ceea ce dorește, nu mănâncă decât un tip de mâncare cu plăcere, restul refuză sau mănâncă puțin, nu mănâncă fructe și legume proaspete, nu vrea să se îmbrace decât cu ce dorește el, are propriul program impus, de el, tuturor. La începerea anului școlar când a fost adus în unitate s-a adaptat colectivului de copii destul de greu deoarece refuza să împartă cu ceilalți copii, refuza să facă ceea ce spunea educatoarea, crea tensiuni în interiorul grupei. În timp, a ajuns să își facă câțiva prieteni, printre colegi.

MĂSURI DE INTERVENȚIE:

Motivația învățării începe din familie și se continuă în școală. De aceea, un rol important în motivarea copiilor revine părinților. Împreună cu consilierul unității am realizat un plan de intervenție pe care să îl aplicăm copilului. Acest plan vizează acțiuni care privesc atât activitatea de la grădiniță cât și activitatea de acasă a copilului. În acest sens, au fost implicați și părinții acestuia.

OBIECTIVELE PLANULUI:

- Evidențierea și promovarea calităților și abilităților copilului;
- Prezentarea unui set de reguli de conduită care să îi impună copilului un comportament acceptabil;

- Stabilirea clară, precisă și punctuală a activităților copilului: masa, joaca, odihna acasă;
- Motivarea acestuia în respectarea lor printr-un sistem de recompense mai ales afective dar și materiale
- Precizarea consecințelor abaterii de la regulile impuse atât acasă cât și la grădiniță.

MOD DE REALIZARE:(în cadrul grădiniței)

- ✓ De la început, educatoarele grupei întocmesc, împreună cu copiii, un regulament care va fi citit în fiecare zi, copiilor, pentru a-i familiariza cu acesta. Acest regulament precizează clar ceea ce trebuie să facă copiii dar și ce trebuie să respecte, este deprinsă astfel obișnuința de a respecta reguli dar și persoane, colegi, adulți
- ✓ Copilul este numit responsabilul grupei cu buna desfășurare a activităților plastice respectiv: are grijă de ordinea din timpul activității (nimeni nu se ridică sau aleargă prin clasă, nu se aruncă cu apă și culori, nu se rup și nu se distrug lucrările colegilor) curățarea meselor după desen, de aranjarea materialelor în dulap, de expunerea produselor realizate de copii, toate acestea obligându-l pe acesta să respecte el, în primul rând, aceste reguli.
- ✓ Dacă totul decurge bine, desenele lui sunt plasate primele și sunt cele mai vizibile tuturor, având dreptul de a participa la concursuri între unități.
- ✓ În momentul în care are abateri, nu respectă regulile grupei este privat de acest privilegiu și nu are dreptul de a desena la această activitate.
- ✓ Fiecare abatere este sancționată cu o pedeapsă dată imediat și explicată clar pentru a înțelege motivul
- ✓ Dacă nu mănâncă ceea ce primește este privat de desert și gustare (care se va înmâna părinților, în acest caz).

Concluzii :

Toate aceste măsuri au fost aplicate pe o perioadă de trei luni, pentru a le putea urmări eficiența. Măsurile de intervenție au presupus colaborarea în echipă, formată din educatoare, profesor consilier și familie, toți cei implicați în activitățile desfășurate de D.S. pe parcursul celor trei luni, pentru a forma un cerc de susținere, motivare, stimulare și integrare în colectivitate. În urma acestor măsuri, am reușit să realizăm un progres favorabil în privința obiectivelor propuse. Strategiile utilizate au permis copilului să-și dezvolte dorința de a respecta regulile grupei și de a avea performanțe bune.

Bibliografie

- Tomșa, Gh., «Psihopedagogie preșcolară și școlară», Editura Pro Humanitate, București, 1999;
- Vrăsmaș, E. «Educația copilului preșcolar», Editura Pro Humanitate, București, 1999 ;
- Revista învățământului preșcolar 3-4/ 2006.

PROIECTAREA ȘI ORGANIZAREA EXCURSIEI TEMATICE

*Prof. înv. primar Suciu Doina
L.P.S. Sebeș, jud. Alba*

Diferitele forme de activitate extracurriculară și extrașcolară completează și întregesc procesul instructiv- educativ. Deoarece se desfășoară într - un cadru nou, stârnesc interes, produc bucurie, facilitează acumularea de cunoștințe chiar dacă presupun efort suplimentar.

Dintre acestea, excursia, ca activitate extracurriculară, permite o abordare interdisciplinară, făcând apel, în funcție de tema propusă, la mai multe discipline: limba română, geografie, istorie, educație civică, educație ecologică, educație plastică, educație muzicală etc..

Excursiile tematice oferă elevilor prilejul de a efectua observații asupra obiectelor și fenomenelor așa cum se prezintă ele în stare naturală, asupra operelor de artă din muzee și case de creație artistică, asupra unor momente legate de trecutul istoric, de viața și activitatea unor personalități de seamă ale culturii și științei naționale și universale, asupra relațiilor dintre oameni și a rezultatelor concrete ale muncii lor. Ele au menirea de a stimula activitatea de învățare, de a

întregi și desăvârși ceea ce elevii au acumulat în cadrul lecțiilor, de a le forma și consolida atitudini și convingeri.

În organizarea unor astfel de excursii tematice trebuie să se aibă în vedere:

- să se asigure condiții de călătorie decente și de cazare acceptabile (dacă excursia durează mai multe zile);
- să se creeze o atmosferă de grup agreabilă, cu atitudini de interes comun, să nu se neglijeze timpul afectat distracției;
- elevii să fie deprinși pentru a întreține jurnale de însemnări;
- întregul grup să fie pregătit pentru receptarea informațiilor și pentru trăirea impresiilor;
- în timpul excursiilor sau ulterior se fac comentarii pentru a se integra noile cunoștințe și impresii în propria experiență.

Pe parcursul celor patru ani de când conduc activitatea aceleiași clase, am pregătit și organizat mai multe excursii tematice. În cele ce urmează, voi prezenta aspectele principale privitoare la proiectarea și organizarea unei excursii, încercând să valorific multiplele valențe interdisciplinare ale acesteia. Bazată pe relația dintre om și spațiul geografic, istoric și cultural, excursia cuprinde itinerariul: Sebeș – Lancrăm - Alba-Iulia – Râmeț – Aiud - Mirăslău.

Tema activității: Valori culturale românești

Scopul: cunoașterea frumuseților patriei, a valorilor culturale inestimabile, valorificarea cunoștințelor dobândite în cadrul mai multor discipline, respectul pentru credința milenară a poporului român.

Tipul activității: practic - aplicativ.

Metode și procedee: conversația, observarea, învățarea prin descoperire, explicația, problematizarea, gândirea critică.

Material didactic: fișe de lucru corespunzătoare sarcinilor stabilite pe arii curriculare, ghiduri ale obiectivelor vizitate, pliante, cărți, ilustrate, diverse materiale colecționate pe traseu, aparate foto etc..

Tipul de învățare: operațional - creativă.

Modalități de realizare: frontală, pe grupe, individuală.

Resurse informaționale: lucrările menționate în bibliografie, pliante, ghiduri turistice, CD- uri etc. .

Înainte de ziua deplasării, li s-a reamintit elevilor normele de conduită ce vor trebui respectate, s-au dat sfaturi privind îmbrăcămintea, hrana și igiena necesare unei excursii de o zi, s-a anunțat ora plecării.

De asemenea, s-au stabilit grupele de experți, pe baza inteligențelor multiple, și li s-au distribuit fișele de lucru în care elevii vor nota informațiile culese pe tot parcursul excursiei.

În funcție de aptitudinile elevilor s-au constituit următoarele grupe care au avut ca sarcini:

1. *Grupa istoricilor:* sesizarea și notarea obiectivelor istorice întâlnite pe traseu: Muzeul Unirii, Sala Unirii, Cetatea Bastionară, Palatul Princiar, Obeliscul Horea, Cloșca și Crișan (Alba-Iulia), Cetatea Aiudului, Monumentul de la Mirăslău; depistarea unor evenimente istorice desfășurate pe aceste meleaguri; selectarea datelor despre vechimea și așezarea strategică a cetății-lor, din pliantele cumpărate și din informațiile primite din partea ghizilor.

2. *Grupa geografilor:* observarea formelor de relief, a florei și faunei specifice acestora; orientarea în teren după hartă, soare, mușchii de pe copaci; colectarea de roci și minerale de la Cheile Râmeț și recunoașterea plantelor ocrotite de lege, întâlnite aici: floarea – de - colț, garoafa albă; culegerea de plante pentru presat; menționarea apelor curgătoare și a tipului localităților străbătute; analizarea profilului economic al localităților și ocupații ale populației.

3. *Grupa lingviștilor:* descrierea Casei memoriale „L. Blaga” din Lancrăm; notarea unor date referitoare la biografia, familia și opera poetului; observarea manuscriselor, a obiectelor și a fotografiilor care amintesc de viața și activitatea sa.

4. *Grupa ecologiștilor:* observarea și notarea zonelor despădurite abuziv; sesizarea surselor de poluare a aerului din localitățile străbătute; semnalarea existenței deșeurilor toxice, menajere și de altă natură; urmărirea comportamentului ecologic corespunzător al colegilor pe toată durata excursiei.

5. *Grupa pictorilor*: observarea și descrierea arhitecturii cetăților medievale, a Catedralei Reîntregirii și a Mănăstirii Râmeț, a picturilor religioase existente în aceste lăcașuri; culegerea datelor despre autorii picturilor; sesizarea unor peisaje deosebite întâlnite, fotografierea lor și conștientizarea celorlalți privind frumosul din natură; realizarea unor picturi pentru ora de desen.

Pe parcursul excursiei, am îndrumat și am sprijinit elevii pentru a-și îndeplini sarcinile stabilite.

Rezultatele excursiei se regăsesc în portofoliu care cuprinde teme realizate de către grupele de experți:

- grupa istoricilor: un fotomontaj „Istoria de lângă noi” ;
- grupa geografilor: un eseu cu titlul „Locuri pitorești” ;
- grupa lingviștilor: versuri închinare poetului L. Blaga ;
- grupa ecologiștilor: elaborarea unor afișe cu mesaje privind îngrijirea și protecția mediului;
- grupa pictorilor: un desen „Mănăstirea Râmeț”.

Bibliografie

1. M.E.C., Programa școlară cls. a III-a și a IV-a, București, 2004;
2. Mălin, Dumitru, Activitățile educative școlare și extrașcolare, Ed. Altip, Alba-Iulia, 2002;
3. Dragu, Valeriu; Steva, Doina, Geografie, teste de evaluare și itinerarii turistice școlare, Ed.Spiru Haret, București, 1990.

ROLUL EDUCAȚIEI ECOLOGICE ÎN FORMAREA UNOR ATITUDINI ȘI DEPRINDERI LA ELEVII DE GIMNAZIU

Prof. Pașca Adriana

Școala Gimnazială “ Vasile Goldiș” Alba Iulia

Educația în materie de protecția mediului înconjurător trebuie înțeleasă la nivel global: că există o singură ecosferă, care este bunul comun al întregii omeniri. În același timp trebuie ca elevii să cunoască problemele locale pentru a putea să aibă conștiința unui “mediu personal”, pe care să-l iubească și să-l respecte. Rolul profesorilor este de a arăta copiilor pericolele care rezultă din degradarea și poluarea mediului, fără a crea o stare de panică.

Educația în domeniul protecției mediului trebuie să înceapă în copilărie și să fie continuată la nivelul școlii. Este deosebit de important ca în procesul de formare a elevilor viața din afara școlii să completeze, să consolideze și să desăvârșească opera educativă într-un adevărat comportament ecologic.

Școala are rolul ca prin orice demers didactic să pregătească elevii cu o conștiință ecologică bună, obiectiv de mare actualitate pentru educația viitoarei generații. Ea trebuie să educe nu numai sentimentele de dragoste pentru natură, ci și să formeze atitudini și deprinderi de apărare, conservare a mediului înconjurător, care reprezintă cheia spre o viață civilizată și sănătoasă.

Educația în problemele mediului înconjurător trebuie făcută neîntrerupt având îndatorirea de a privi problemele nu izolat, ci în componenta lor nedisociată, accentuându-se urmările negative, ce ar putea interveni asupra naturii, dacă măsurile de protecție nu vor fi respectate de către toți, fiii acestei planete (Giurcăneanu, 1982)

Școala prin destinația și rolul său asigură cadrul adecvat în care se desfășoară un complex de formare a elevilor, sub cele două laturi ale sale: cea instructivă și cea educativă. O cerință deosebit de importantă pentru orice demers didactic constă în pregătirea elevilor cu o concepție și conduită ecologică bună, obiectiv de mare actualitate și importanță pentru calitatea vieții.

În activitatea instructiv - educativă, se pune un accent deosebit pe formarea noțiunii de sistem, a caracteristicilor proprii sistemelor biologice și apoi a celor ecologice, în a căror

componentă intră, pe lângă partea “vie”, întreg ansamblul mediului fizic. Trebuie să convingem elevii că omul, prin tot ceea ce face, are nemijlocită și permanentă atingere sau confruntare cu elementele mediului înconjurător, consolidând sau slăbind echilibrul ecologic, stabilitatea ecosistemului dat. Înțelegerea relației om – societate - natură trebuie să devină un mod de gândire pentru toți membrii societății, iar termeni precum “cucerire”, “stăpânire”, “guvernare” a naturii trebuie înlocuiți cu alți termeni, care să exprime alianța, cooperarea, unitatea și echilibrul (Gruian și Marcoci, 1979).

Concepte referitoare la mediul înconjurător pot fi achiziționate de la cea mai fragedă vârstă și în același timp cu noțiuni despre locurile cele mai apropiate copilului până la noțiuni abstracte mai târziu. Ca arie de investigație se alege mediul apropiat copilului (grădina casei, spațiul verde din curtea școlii). Cercetarea naturii cu elevii asigură îmbogățirea cunoștințelor, lărgirea orizontului științific, sesizarea legăturilor reciproce între fenomene, modul cum se interferează și se influențează reciproc și de asemenea permite formarea unei gândiri sănătoase despre lume și viață. Este foarte important ca elevii să iasă în natură, să vizioneze emisiuni documentare despre efectele poluării, să amenajeze spațiile verzi din curtea școlii. Copiii trebuie îndrumați să observe și să pună întrebări asupra unei probleme de degradare a mediului.

Fără ocrotirea mediului, nu se poate asigura dezvoltarea durabilă. Dezvoltarea durabilă include protecția mediului, iar protecția mediului condiționează dezvoltarea durabilă. Cerințele și exigențele existente la nivelul Uniunii Europene impun o nouă abordare a problemelor globale de mediu, din punct de vedere al efectelor și presiunii asupra mediului (Botnariuc, 2003).

Bibliografie

1. Botnariuc, N., *Evoluția sistemelor biologice supraindividuale*, Editura Academiei Române, București, 2003;
2. Giurcăneanu, C., *Terra – izvor de viață și bogății*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1982;
3. Gruian, E., Marcoci, S., *Apa și poluarea*, Editura științifică și Enciclopedică, București, 1979.